

Notat

To Arbejdsgruppen "Havørreden tilbage til Gudenåen"

4. august 2020

Kiaa

Reg. Gudenå smoltundersøgelse 2020, foreløbig

From Kim Aarestrup

Foreløbige resultater fra havørredsmolt-undersøgelsen i Gudenåen 2020

Dette notat beskriver de foreløbige resultater i relation til havørredsmolts overlevelse under vandring gennem nedre Gudenå og Randers Fjord. Gudenåen har i mange år været et godt havørredvandløb, både med et godt lystfiskeri i selve åen, men også i Randers Fjord og videre ud i de indre danske farvande. I de seneste år er fangsterne af havørred faldet drastisk, og der har været spekuleret i årsagerne. Særligt har det været fremhævet, at etableringen af VMPII projekter opstrøms Randers har reduceret overlevelsen.

Dette projekt blev i gangsat for at undersøge smoltenes adfærd og overlevelse under nedvandringen i Gudenåen og for at afklare om smoltoverlevelsen er ændret i forhold til tidligere undersøgelser i 2003 og 2005, hvor overlevelsen fra Hadsten Lilleå til Udbyhøj blev undersøgt.

Der blev i alt mærket 150 "vilde" smolt fra vandløbene med individuelt kodede akustiske sendere. Senderne, og dermed fiskene, blev lige som ved de tidligere undersøgelser registreret, hvis de passerede et netværk af hydrofoner opstillet i selve åen og i fjorden ud til Udbyhøj. Fiskene blev mærket i to grupper, en gruppe neden for spærringen ved Tangeværket og en i den mellemste del (Hadsten Lilleå). For at vurdere, om der i 2020 var et øget tab af smolt i forhold til tidligere, er kun fisk, der blev registreret på hydrofonerne nedstrøms Lilleåens udløb medtaget i dette notat, så resultatet direkte kan sammenlignes med de tidligere undersøgelser.

Overlevelsen af mærkede smolt i 2020 og ved de tidligere undersøgelser i 2003 og 2005 er vist i tabel 1. Der er ingen signifikant forskel mellem overlevelsen i de enkelte år.

Tabel 1. Den procentvise overlevelse af smolt mærket i 2020, 2005 og 2003 på vandringerne fra Hadsten Lilleå til Udbyhøj (antal registrerede smolt på hydrofonerne i parentes). Kun fisk, der er registreret ved lyttestationer umiddelbart nedstrøms Lilleåens udløb i Gudenåen, er medtaget.

Gruppe	Lilleå udløb	Randers	Uggelhuse	Udbyhøj
Lilleå 2020*	100 (136)	96,3 (131)	86,6 (118)	76,5 (104)
Lilleå 2005	100 (30)	100 (30)	90,0 (27)	76,7 (23)
Lilleå 2003	100 (31)	96,8 (30)	93,5 (29)	80,6 (25)

- Kun overlevende fisk registreret i Gudenåen nedstrøms Lilleåens udløb

Konklusionen er at der i 2020 IKKE var forskel på overlevelsen af smolt sammenlignet med tidligere undersøgelser i 2003 og 2005, og at der IKKE var en reduceret overlevelse på strækningen, hvor der er etableret VMPII projekter opstrøms Randers. Der tages forbehold for den naturlige årsvariation, så det anbefales at undersøgelsen gentages i 2021.